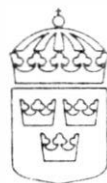

Motion till riksdagen

1988/89:Fi27

av Börje Hörnlund m. fl. (c)
med anledning av prop. 1988/89:47 om vissa ekonomisk-
politiska åtgärder, m.m.

Mot.
1988/89
Fi27-36

Inledning

I prop. 1988/89:47 om vissa ekonomisk-politiska åtgärder redovisas regeringens bedömning av den svenska ekonomins utveckling 1988-1990. I en partimotion presenterar centerpartiet sin syn på regeringens bedömning av den ekonomiska utvecklingen under de närmaste åren och de åtgärder denna enligt vår bedömning nu bör föranleda.

I föreliggande kommittémotion tar vi upp frågor som rör arbetsmarknadsdepartementets ansvarsområde (bil. 3). De konkreta åtgärder som föreslås i propositionen är ökade resurser och insatser att såväl slussa ut som att förbättra flyktingars och invandrades situation på den svenska arbetsmarknaden, bidrag till sökandesesor för danska medborgare och merkostnadsbidrag vid flyttning.

I partimotionen understryks den inflationsdrivande effekt den förda koncentrationspolitiken har bl.a. beroende på löneglidningen. I partimotionen tas även frågor upp som rör åtgärder för att stimulera utbudet av arbetskraft och konstateras att de föreslagna åtgärderna från regeringens sida är otillräckliga.

Mot bakgrund härav läggs förslag om insatser för att underlätta för långtidsarbetslösa att få tillträde till arbetsmarknaden. Vidare krävs insatser för att bereda unga flyktingar och invandrare med akademikerbakgrund bättre möjligheter till arbete eller utbildning.

Falsk historieskrivning

Inledningsvis i propositionen hävdar emellertid finansministern att sysselsättningsgraden under de senaste sex åren på ett avgörande sätt skiljer sig mot de förhållanden som rådde under åren före regeringsskiftet 1982. Den socialdemokratiska historieskrivningen är falsk och syftar till att dölja att den dåvarande regeringen under perioden 1976-1982 lyckades, trots internationell lågkonjunktur, hålla arbetslöshetstalen på betydligt lägre nivåer än i omvärlden. Under denna period ökade arbetslösheten inom OECD-området betydligt mer än i Sverige. Den socialdemokratiska regeringen har däremot, trots en långvarig internationell högkonjunktur, först nu lyckats pressa ned arbetslösheten i förhållande till 1982 i någon nämnvärd grad. Den öppna arbetslösheten är med en korrekt jämförelse endast ca 1 % lägre första halvåret 1988 (1,6 %) jämfört med första halvåret 1982 (2,5 %). Vidare har

under den socialdemokratiska regeringsperioden de regionala skillnaderna i arbetslöshetstalen varit betydande. Den förda ekonomiska politiken har kraftigt förstärkt de regionala obalanserna och stimulerat en kraftig inflyttning till storstadsregionerna, med de problem detta medför både i avfolkningsbygder och inflyttningsorter.

Bered flyktingar och invandrare arbete eller utbildning snabbt

I propositionen tas vidare utländska medborgares situation på arbetsmarknaden upp. Föredraganden framhåller att det är önskvärt att flyktingar kan erbjudas arbete och kommunplacering samtidigt. Detta är enligt vår mening positivt och i enlighet med de förslag som vi från centerpartiets sida väckte i kommittémotion till föregående riksmöte. Avgörande för invandrades och flyktingars möjligheter att på ett bra sätt anpassa sig till det svenska samhället är att en utslussning så snabbt som möjligt sker på arbetsmarknaden. Detta är en förutsättning för att negativa attityder till invandrare och flyktingar inte skall få en växande grogrund. Vi anser därför att unga flyktingar skall kunna beredas arbete eller utbildning snarast och så snabbt som möjligt få tillträde till den arbetsmarknaden. Vi anser även att arbetsmarknadens parter bör ta upp överläggningar som syftar till att ge invandrare och flyktingar med akademisk bakgrund möjligheter till en relevant kompletterande utbildning och arbeten anpassade efter deras utbildning.

Stärk småföretagen

Den internationella högkonjunkturen har skapat gynnsamma förutsättningar för den svenska ekonomin och för närvarande befinner sig industrin i ett skede med högt kapacitetsutnyttjande och en ökande produktion. Arbetsmarknaden kännetecknas av hög sysselsättning och god tillgång på lediga platser.

Samtidigt har den förda ekonomiska politiken skapat betydande koncentrationsproblem och överhettning i framför allt storstadsregionerna. Obalansen i tillgång på sysselsättningsmöjligheterna finns kvar.

Skall obalanserna i arbetsmarknaden kunna motverkas måste småföretagens förutsättningar förbättras. Småföretagen står för en utvecklingskraft och är en resurs som måste utnyttjas för att skapa likvärdiga försörjningsmöjligheter över landet. Enligt vår mening måste småföretagen ges gynnsammare villkor bl.a. att socialförsäkringsavgifterna differentieras i enlighet med vad vi tidigare har krävt t.ex. i motion 1987/88.

Stimulera inflyttning till utsatta regioner

Den pågående koncentrationsutvecklingen riskerar också att ytterligare förstärkas med den utformning regeringens förslag om ett merkostnadsbidrag till en arbetslös, som anvisats arbete på annan ort genom arbetsförmedlingen, fått. Bidrag skall dock inte lämnas för flyttning till Stockholms län, Göteborgs och Malmö kommuner.

Regeringsförslaget kan ses som ett återinförande av systemet med

flyttningsbidrag för personer som flyttar från en avfolkningsbygd till ett anvisat arbete utanför storstadsregionerna. Merkostnadsbidrag kan t.ex. utgå för flyttning till expansiva kommuner som Uppsala, Örebro, Linköping, Umeå.

Enligt vår mening innebär förslaget i denna utformning stora risker för att redan regionalt utsatta kommuner får än svårare att skapa förutsättningar för en inflyttning. Det motverkar enligt vår mening möjligheterna att skapa en varaktig sysselsättning i dessa orter. Inneliggande ansökningar om lokaliseringsbidrag tyder även på att förutsättningarna för etableringar i dessa regioner bedöms vara gynnsamma. Detta är en effekt av att den i första hand internationellt betingade högkonjunkturen i ett sent skede medfört bättre ekonomiska förutsättningar för företagande utanför koncentrationsorterna. Enligt vår mening bör arbetsgivarna i expansionsorterna svara för kostnaderna vid rekrytering av arbetskraft från utflyttningsorter. Ett inflyttningsbidrag bör därför utgå för flyttning – med undantag för de mest expansiva kommunerna inom dessa områden – till stödområdena, Bergslagskommunerna och sydöstra Sverige. En sådan begränsning innebär även att bidraget per person kan fördubblas till 10 000 kr. och den arbetssökande få en mer rimlig täckning av sina flyttkostnader.

Hemställen

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om förbättring av småföretagens villkor,
2. att riksdagen avslår prop. 1988/89:47 i den del som avser riktlinjerna för merkostnadsbidraget till flyttkostnader för arbetslös som anvisats arbete genom arbetsförmedlingen på annan ort,
3. att riksdagen beslutar införa ett inflyttningsbidrag till utsatta regioner i enlighet med vad som i motionen anförts.

Stockholm den 16 november 1988

Börje Hörnlund (c)

Per-Ola Eriksson (c)

Kersti Johansson (c)

Göran Engström (c)

Marianne Andersson (c)

Håkan Hansson (c)

Roland Larsson (c)

Ivar Franzén (c)

Kjell Ericsson (c)

Jan Hyttring (c)